

JUDr. Daniel Patěk, Ph.D.
Katedra obchodního práva
PF UK

Oponentní posudek k disertační práci pana JUDr. Milana Kostohryze
na téma „Vybrané otázky překonávání majetkové samostatnosti kapitálových společností ve
srovnávacím pohledu“

(školitelka: Prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.)

1. Formální úroveň práce

Autor věnuje samotnému zpracování tématu 147 stran textu, což naplňuje požadavek minimálního rozsahu stanoveného pro disertační práci.

K jazykové a formální podobě práce (včetně způsobu zpracování poznámek pod čarou) nemám výhrad. Práce je psána odborným jazykem, přitom čtivě.

2. Obsahová úroveň práce

Disertační práce se zabývá principem právní a majetkové samostatnosti korporací a hlavně jeho prolamováním v odůvodněných případech. Tato doktrína průniku je příznačná pro země anglosaské právní kultury a typická pro ní je naprosto stěžejní role judikatury doprovázené doktrinárními výklady. S ohledem na univerzalitu skutkových situací, které vyžadují prolomení zásady samostatnosti korporace (a postih jejího společníka) je logické, že se závěry dovozené v rámci common law stávají význačným inspiračním zdrojem pro národní řády kontinentální právní kultury. A protože jedním příjemců těchto podnětů je právě německé právo představující výrazného inspirátora zase pro rozvoj českého práva, nelze jakkoliv pochybovat o výsostné aktuálnosti zvoleného tématu, které navíc v rámci české doktríny rozhodně nepatří mezi témata rozsáhle traktovaná.

Při vypracování textu autor zvolil klasický postup od obecného ke zvláštnímu. Práce je rozvržena v logickém a systematickém sledu. Nejprve jsou rozebrány základní pojmy, s nimiž je v práci operováno. Následně je podrobně analyzováno pojetí doktríny průniku v jednotlivých státech (USA, VB, SRN). Rozhodně se však nejedná o oddělené analýzy. Naopak autor soustavně konfrontuje mezi jednotlivými přístupy a hodnotí je. Přitom ani neopomíjí možnosti využitelnosti dílčích závěrů v kontextu českého práva.

V případě rozboru zahraničních úprav se obecně čelí nebezpečí jisté popisnosti. Ačkoliv se nedomnívám, že je možné toto vytýkat kapitolám věnovaným zahraničním úpravám, jasným dokladem schopnosti vlastní vědecké práce je osmá kapitola věnovaná českému právu. Naše legislativa ani judikatura zatím přímo teorii průniku neakceptovaly, o to zásadnější je autorův rozbor potřebnosti a přípustnosti této doktríny.

Stěžejní přínos práce spatřuji v důsledné systematickosti autora, v jeho schopnosti předestřít problematiku otázek, provést jejich korektní analýzu a na základě toho dospět k jasně formulovaným dílčím závěrům.

Použití metod vědeckého zkoumání (deskripce, analýza, komparace, syntéza) plně odpovídá požadavkům kladeným na disertační práci.

Téma práce autor vyčerpal a v textu jsem neshledal obsahové vady. Vyzdvihnout je třeba zejména snahu nabídnout judikatuře instrumentarium k uchopení problémů, jež jsou s průnikem spojeny. Cenný je i apel na sjednocení ideových východisek adoptované doktríny. Praktická je pak připomínka na nutnost řádně odůvodnit závěry a předestřít argumenty, jež k prolomení samostatnosti korporace soud někdy v budoucnu dovedou.

Drobně polemizovat lze se snad jen s naznačeným názorem (str. 10) o nevhodnosti používání termínu „piercing“ v českém kontextu (vědecké literatuře). Sice je navržený termín „průnik“ též akceptovatelným, ale nutno poukázat na případ (pravého a nepravého) squeeze-out(u), který v českém právním prostředí dle mého názoru již zdomácněl a nelze vyloučit to samé i v případě „piercingu“, byť zde uznávám, že na překážku je délka plného označení („piercing the corporate veil“).

3. Práce s prameny

K vypracování disertační práce použil autor rozsáhlý počet různorodých pramenů (českých, anglických a německých) a to nejen soudobých (viz prameny z doby předválečné).

K formální podobě seznamu literatury ani ke způsobu využití jednotlivých pramenů připomínek.

4. Závěrečné zhodnocení

Předložená práce představuje kvalitní zpracování zvoleného tématu, jež z pohledu české právní vědy přináší mnohé zajímavé závěry. Proto mi nezbývá než konstatovat, že naplňuje požadavky kladené na disertační práci, když prokazuje autorovy dobré znalosti v oblasti zvoleného tématu a jeho schopnost logické právní úvahy a vyjadřování. S ohledem na její dobrou úroveň ji proto doporučuji k obhajobě.

Při ní by se doktorand mohl vyjádřit k otázce, zda by se v českém prostředí přikláněl k uplatnění přímého nebo jen vnitřního postihu společníka.

V Praze dne 2. 8. 2012

JUDr. Daniel Patěk, Ph. D.
oponent disertační práce